

røbe Hemmeligheden ved hans Forhandling, og derfor ikke at korrespondere med nogen anden end med ham selv, og i Begyndelsen under den daværende Overkrigssekretær Gabels, siden under Kabinetssekretæren Lüders's Adresse.

5.

En Notits om Jacob Dannefer.

Af S. A. Sørensen.

Blandt de Data, som findes i de forskjellige Beretninger om den fra Svenskekrigene 1657—60 bekjendte Patriot Jacob Nielsen Dannefer, anføres ogsaa, at Dannefer efter Krigen blev Tolder i Stege og døde her 5. Marts 1682¹⁾. Hvorfra man har faaet denne fejlagtige Tidsangivelse, vides ikke, men der kan være Formodning om, at Aarstallet 1682 er en Skrivefejl for 1680, og at man er bleven vildledt af Datoen 5. Marts 1680, paa hvilken Dag der tilfældigvis findes en Skrivelse fra det kgl. Rentekammer, som omhandler, ikke Dannefers Død, men hans Dødsbo. Dannefer døde overhovedet ikke som Toldembedsmand og antagelig ikke i Stege. Som meddelt i „Dansk biogr. Lexikon“ IV, 176 havde han allerede 1671 afstaaet Tolderiet i Stege og var med sin i 1658 erhvervede Ritmesters Grad 1674 paa ny indtraadt i Hæren, hvor han 1675 blev udnævnt til Generalvognmester, det vil sige, Chef for Hærens Train. Som saadan hørte han til Kongens Generalstab og deltog i Felttoget i Mecklenburg og Belejringen af Wismar. Han findes 26. December 1675 opført i Wismar Krigskasseregnskab, men i det følgende Maanedesregnskab er Generalvognmesterposten vakant i Staben, og da der i en Beretning af 26. Februar 1676 fra Artillerimajor Buchner i Wismar forekommer en Passus saalydende: „weil Dannifer todt“, og hans Navn ikke er fundet i Dislokationslisterne over

¹⁾ Imm. Barfod. Den falsterske Gejstligheds Personalhist. I, x. Fr. Barfod. Fortællinger af Fædrelandets Hist. 3. Udg. II, 171.

Tropperne, der fra Nordtydskland førtes over til Sjælland og senere dannede Hæren i Skaane, er det sandsynligt, at Dannefer er død i eller i Omegnen af Grevismühlen, hvor Hovedkvarteret dengang var, i Begyndelsen af Aaret 1676.

Om Dannefers sidste Kampagne vil der næppe findes meget at berette, saameget mindre som den Post, han nu beklædte, jo ikke førte ham frem i de Kæmpendes første Række. De Aktstykker fra Felttoget, der angaa ham, synes for det meste kun at være Rekvisitioner og Ordre om Afgivelse af Heste og Befordring, og en Undtagelse danner maaske kun nedenstaaende Brev fra ham til Christian V. Det er skrevet paa det Tidspunkt (Slutningen af September 1675), da den svenske Hærfører, Grev O. W. Königsmark, ved Damgarten standsede den danske Hærs Fremrykning, og det har forsaavidt historisk Interesse, som det giver en Antydning af, at der i det danske Hovedkvarter herskede Tvivl om, hvorledes man i det vanskelige Terrain skulde forholde sig med at føre Angrebet frem. Tiltalende er den ligefremme Maade, hvorpaa Dannefer henvender sig til Kongen, og det Vink, han giver denne om at udgive Forslaget for „eget Paafund“, er ret karakteristisk. Brevet, hvis Underskrift tyder paa, at Dannefer i sin Ungdom maa have haft god Øvelse i at føre Pennen, er ord- og bogstavret gjengivet og lyder saaledes:

Stormechtigste Konge! Allernaadigste Arfue Herre! Effter at Eders Kongl. May:st err nu i dend Stan, som udkreffuer adskillige Betrachtninger til Eders May:^{stz} Armees Preservation, derfor siunes mig aller underdanigst uforsuarl: at dølge det, som af forige Krigserfarenhed, oc siden widere eftertenchende Mideler, som kunde tiene Eder til at bruge. Saa er herom mit allerunderdanigste Forslag neml: Secke med ren Uld tet oc wel udstoppede erre effter Proportion for Musqueter, refflede Bøsser oc Canoner under 6 Pund Kule schudfrj, kunde tiene til Beschiernelse at kaste eller welte for sig baade i Moradtz for en Pas, Festning eller andre Steder mod Finden, ind til mand der bag effter sig enten wil beschandtze, abrocere eller ved anden Fordehl forbygge. Oc saasom det wel hendis, at gode oc tienl: Forslag undertiden,

enten for mand befrychter de wed Brugen ey schulde holde Prøfve, eller for den Tuil, Personen, hvorfrå de kommeh, kunde tilleggis, tilbagedriffues, daa paa det Eders Kongl. May:st herom disbedre kand forsichres, er det en ringe Ting først for sig self at forsøge, dernest for de høye Krigsforstendige som et eget Paafund allernaadigst proponere, huorledes slig Materie føyeligst med beste Fordehl brugis kand. Bedendis aller underdanigst dette i Kongl. Naade maatte optagis, saasom det af

Eders Kongl. May:stz throplichtigste Undersaatte er
welmendt.

Jacob Danneffer.

mpp.

Af det Kongl. Hofuidquarter
Rebnitz den 22 Septemb. 1675.